

speciaal basisonderwijs

Westerwel

samen bouwen aan talenten

SCHOOLPLAN

van 01-08-2010 tot 1-08-2014

INHOUD

1.	Inleiding	3
2.	Schoolbeschrijving	4
3.	Kwaliteitsbeleid	5
3.1	De uitgangspunten en doelstellingen van de school en de visie op opvoeding en onderwijs	
3.2	Bewaking en verbetering van de kwaliteit	
4.	Onderwijskundig beleid	13
4.1	Het onderwijs in basisgroepen en extra groepen.	
4.2	De inhoud van de leer- en vormingsgebieden.	
4.3	De zorg voor de leerlingen.	
4.4	Schooltijden	
5.	Personeelsbeleid	27
6.	Financieel beleid	29

1. Inleiding.

Voor u ligt het schoolplan van Westerwel, school voor speciaal basisonderwijs voor de periode 1-8-2010 tot 1-8-2014.

In dit plan beschrijven we waar de school voor staat en hoe zich dit vertaalt in onderwijskundig beleid, schoolorganisatie, personeelsbeleid en financieel beleid. Tevens wordt aangegeven hoe de voorgestelde kwaliteit bewaakt en verbeterd zal worden.

Het schoolplan zal fungeren als uitgangspunt voor de planning per schooljaar en als verantwoordingsdocument in de richting van de landelijke overheid.

2. Schoolbeschrijving.

Westerwel is een school voor speciaal basisonderwijs die op 1-8-2008 is ontstaan uit SBO 't Zand, voorheen een LOM-school met JRK-afdeling, en SBO de Reitse Hoeve, voorheen een MLK-school. *Westerwel* kent drie leerwegen: jonge risico kinderen, leerlingen met leerbelemmeringen en leerlingen met leerbeperkingen. Daarnaast heeft *Westerwel* expertise ontwikkeld voor leerlingen met een stoornis in het autistisch spectrum. De schoolontwikkeling is erop gericht deze leerwegen voorlopig nog wel te onderscheiden maar niet te scheiden. Door intensief samenwerken van alle drie de leerwegen willen wij zo optimaal mogelijk voldoen aan de onderwijsbehoeften van elke individuele leerling. De leerwegen mogen niet gezien worden als gescheiden trajecten. De grenzen tussen de leerwegen zullen in de toekomst steeds meer vervagen. Centraal staan de onderwijsbehoeften van de individuele leerling en waar die verschillen zal ook het onderwijsaanbod zeer gedifferentieerd blijven. Op deze manier willen we onze missie: 'samen bouwen aan talenten' waar maken.

Westerwel had op 1-10-2009 362 leerlingen en in de loop van het schooljaar zijn er circa 40 leerlingen ingestroomd. *Westerwel* heeft ruim zestig personeelsleden. *Westerwel* participeert samen met twee andere SBO-scholen en 55 basisscholen in het "Samenwerkingsverband WSNS Tilburg". *Westerwel* neemt ook actief deel aan veldinitiatieven Passend Onderwijs Midden Brabant

Westerwel is gehuisvest in een nieuw schoolgebouw met 26 leslokalen, 14 instructielokalen, 11 dienstruimten, een aula, een speelzaal, een vergaderzaal en een sporthal. Deze school is gesitueerd in de nieuwbouwwijk de Reeshof. Behalve uit de Reeshof zijn de leerlingen vooral afkomstig uit de wijken 't Zand, het Wandelbos, de Reit en de Blaak. Voor het specialisme ASS problematiek hebben wij ook een regionale functie.

Ten aanzien van de omvang van de schoolbevolking in de toekomst valt het volgende op te merken: SSOT maakt zich sterk voor Passend Onderwijs, waarbij sprake is van een flexibele inrichting van speciale onderwijszorg, waarin scholen in staat zijn aan de zorgplicht te voldoen en leerlingen op basis van een geformuleerde hulpvraag en eenduidige indicatiestelling geplaatst worden in het voor de leerling meest geschikte, door de ouders gewenste en meest thuisnabije werkveld. Hoewel een en ander nog onvoldoende duidelijk is gaan wij ervan uit dat het leerlingaantal van de school in de komende jaren langzaam zal terug lopen.

3. KWALITEITSBELEID

3.1 Uitgangspunten en doelstellingen van de school en visie op opvoeding en onderwijs.

Een katholieke school.

De katholieke identiteit is zichtbaar in het onderwijsprogramma m.n. de dagopening en de lessen godsdienst/levensbeschouwing en de vieringen, in het omgaan met elkaar (leerlingen/ouders/teamleden) en in het inspelen op wat in de maatschappij gaande is. Bij het bepalen van onze identiteit laten wij ons leiden door de weg die Jezus Christus ons is voorgedaan zoals beschreven in het Evangelie. Het is een kleine stap van de keuze die Christus maakte naar de eigenschappen die behoren bij een goed pedagoog en het bij de leerling te ontwikkelen sociaal gedrag:

- een positieve instelling ten aanzien van de medemens;
- oprechte belangstelling voor anderen;
- openheid voor de eigenheid van de ander met een tolerantie t.a.v. zijn tekorten;
- solidariteitsinstelling m.b.t. mensen met problemen en noden;
- vergevingsgezindheid en de bereidheid om opnieuw te beginnen;
- de ander een nieuwe kans geven;
- de ander vrijheid en ruimte geven tot eigen keuze en zelfbestemming;
- kritisch zijn ten aanzien van je eigen gedrag;
- trouw zijn en vertrouwen geven;
- een liefdevolle houding hebben.

Inherent aan de katholieke identiteit is voor ons open staan en ruimte geven aan ouders en kinderen met andere geloofsovertuigingen.

Wij zijn er ons overigens van bewust dat bovengenoemde eigenschappen niet het alleenrecht zijn van de katholieke identiteit maar ze geven aan hoe wij in het leven willen staan.

Leerwegen voor Jonge Risico Kinderen, leerlingen met Leerbelemmeringen, en leerlingen met Leerbepkingen.

De leerweg Jonge Risico Kinderen is bedoeld voor kleuters die het om allerlei redenen op de basisschool niet lukt of niet zal lukken.

Het gedrag van het kind kan één of meer van de volgende kenmerken hebben:

- chaotisch, impulsief,
- overbeweeglijk, ongedurig en druk,
- angstig, emotioneel kwetsbaar,
- onzeker, weinig zelfvertrouwen,
- stil, te verlegen en teruggetrokken,
- weinig verdraagzaam
- uitdagend, waardoor steeds conflicten ontstaan,
- vergeetachtig,
- stoornis in de waarneming; het zien en het horen,
- achterstand in de taal- en/of spraakontwikkeling,

- gestoorde motoriek,
- onvoldoende ontwikkeling in spel,
- werkhoudingsproblemen: het kind weet niet hoe aan een taak of werkje te beginnen, kan maar kort bezig zijn met de taak en is snel afgeleid.

Deze gedragskenmerken kunnen onder meer veroorzaakt zijn door:

- een algemene ontwikkelingsachterstand,
- beperkte intellectuele capaciteiten,
- een stoornis in het gedrag,
- een stoornis in het lichamelijk functioneren; motoriek, gezondheid, lichte visus- of gehoorproblemen,
- gedepriveerde omgevingsfactoren.

De leerweg voor leerlingen met een leerbelemmering is bedoeld voor kinderen die, soms tegen de verwachting in, in leer- en/ of ontwikkelingsmoeilijkheden verzeild zijn geraakt hoewel ze over voldoende intelligentie beschikken.

De volgende kenmerken kunnen als oorzaak van leerbelemmering worden genoemd:

- een gemiddelde begaafdheid met een disharmonisch intelligentieprofiel: grote verschillen tussen verbale en performale intelligentie, een zwakke leerbaarheidsfactor of concentratiezwakte, of een laaggemiddelde begaafdheid al of niet met een disharmonisch profiel.
- een stoornis in de functionele ontwikkeling m.n. de motoriek.
- neuro-psychologische problemen zoals impulsiviteit, hyperactiviteit, afleidbaarheid, traagheid of chaotisch gedrag.
- sociaal-emotionele problemen zoals angst, psycho-somatische klachten, faalangst, negatief zelfbeeld, beperkte sociale vaardigheden.
- gediagnosticeerde problematiek als ADHD, PDD-NOS, Syndroom van Asperger, NLD en ADD.

De leerweg voor leerlingen met een leerbeperking is bedoeld voor leerlingen met een totale intelligentie lager dan 80. Samenhangend met deze beperkte intelligentie zien we vaak de volgende kenmerken:

- moeite met het opnemen van talige informatie,
- moeite met abstract denken,
- zwakke motoriek,
- moeite met onthouden,
- concentratieproblemen,
- problemen met werkhouding en werktempo.
- overbeweeglijk, ongedurig en druk,
- angstig, emotioneel kwetsbaar,
- onzeker, weinig zelfvertrouwen,
- stil, tèn verlegen en teruggetrokken,
- weinig verdraagzaam
- uitdagend, waardoor steeds conflicten ontstaan,
- achterstand in taal- en/of spraakontwikkeling,
- werkhoudingsproblemen.

Bij deze leerlingen kan er ook sprake zijn van andere gediagnosticeerde problematieken.

Sinds augustus 2003 is de wet op de Expertisecentra in werking getreden, waarin het mogelijk is kinderen met een handicap met extra subsidie in het primair onderwijs te plaatsen. Deze zgn. leerlinggebonden financiering, ook wel rugzakje genoemd, is vooral bestemd voor de integratie van leerlingen met een handicap in 't gewone basisonderwijs.

De wetgever sluit echter plaatsing van deze leerlingen in het speciaal basisonderwijs niet uit.

Westerwel onderschrijft dit beleid. Concreet betekent dit dat een leerling met "een rugzakje" ook op Westerwel wordt toegelaten.

Een S.B.O.-beschikking afgegeven door de P.C.L. van het samenwerkingsverband blijft noodzakelijk.

Westerwel heeft zich de laatste jaren gespecialiseerd in het begeleiden van leerlingen met een stoornis in het spectrum van autisme. Westerwel mag met recht een autisme vriendelijke school genoemd worden; Westerwel kan helemaal tegemoet komen aan de onderwijsbehoefte van deze leerlingen mits ze binnen een groep kunnen functioneren.

De doelstelling van de school

We streven ernaar om de leerlingen die speciale hulp te bieden, die met inachtneming van de gesignaleerde mogelijkheden en beperkingen, een zo groot mogelijke bijdrage levert aan de persoonlijkheidsontwikkeling; zelfstandigheid en eigen verantwoordelijkheid.

We doen dit vanuit en door middel van:

- Een pedagogisch klimaat gebaseerd op het concept van adaptief onderwijs.
- Modern onderwijs, effectieve instructie en klassenmanagement aangestuurd door groepsplannen en individuele handelingsplannen.
- Ervarings- en ontwikkelingsgericht onderwijs waar het het Jonge Risico Kind betreft.
- Actuele kennis van (ortho) pedagogiek en (ortho) didactiek.

Naast de onderwijsfunctie heeft de school ook een ondersteuningsfunctie voor het samenwerkingsverband. Wij richten ons hierbij op collegiale consultatie, preventieve ambulante begeleiding, ambulante begeleiding na terugplaatsing, en deelname aan de adviesgroep P.C.L. en de beleidsadviesgroep WSNS.

De visie op opvoeding en onderwijs.

Onze visie op opvoeding en onderwijs is gebaseerd op de opvattingen van Luc Stevens m.b.t. het pedagogisch basisklimaat.

Uitgangspunt voor het denken over een basisklimaat zijn de kenmerken van ontwikkeling:

- het pro-actieve karakter van ontwikkeling; elk kind wil en kan zich ontwikkelen en is daartoe in beginsel toegerust, maar moet daar ook de gelegenheid voor krijgen.

- kinderen verschillen in talent, tempo en temperament. Deze verschillen moeten wij als vanzelfsprekend beschouwen en moeten het uitgangspunt zijn voor onze aanpak.
- de psychologische basisbehoefte die de motivatie voeden; de behoefte aan relatie, aan competentie en aan autonomie.

De tweede component van het pedagogisch basisklimaat wordt gevormd door de algemene doelstelling van opvoeding en onderwijs: zelfstandigheid en eigen verantwoordelijkheid. De bovengenoemde kenmerken van ontwikkeling en de algemene doelstelling van opvoeding en onderwijs vragen om een derde component nl. ondersteuning en uitdaging. De weg van opvoeding en onderwijs is voor ons een weg van voordoen, structureren en helpen, maar ook een weg van even loslaten en zelf proberen. Ondersteuning kan pas effectief zijn als het leidt tot uitdaging om een taak op je te nemen en uit te voeren. Uitdaging kan pas effectief zijn als de leerling “weet” dat de leraar beschikbaar blijft voor ondersteuning, ook in de zin van acceptatie van het resultaat van het werk. Ondersteuning heeft altijd een uitdagingsaspect en werkzame uitdaging altijd een ondersteuningsaspect. Zijn ondersteuning en uitdaging voor hun effect van elkaar afhankelijk, samen zijn ze voor hun werkzaamheid afhankelijk van de basale voorwaarde voor elke ontwikkeling: (zelf) vertrouwen en hoge verwachting, de vierde component.

Schematisch brengen we de vier componenten als volgt bij elkaar:

Leerwegen binnen een flexibele onderwijsorganisatie

Wij willen een schoolorganisatie zijn die alle ons toegewezen zorgleerlingen optimale kansen biedt:

- Een schoolorganisatie waar het leer- en ontwikkelingsaanbod afgestemd wordt op de onderwijsbehoefte van de individuele leerling. De onderwijsbehoefte wordt niet louter bepaald door de intelligentie maar ook door het feitelijk presteren, de motivatie, het doorzettingsvermogen en de trekkracht van de leerling.
- Een flexibele schoolorganisatie zonder definitieve schotten tussen leerwegen, groepen en subgroepen. Clustering van leerlingen vindt plaats naar onderwijsbehoefte.
- Een flexibele schoolorganisatie waar tussentijds instromen en doorstromen mogelijk is.
- Een schoolorganisatie waar met de eigenheid van elk kind rekening wordt gehouden, waar elk kind optimaal tot ontwikkeling komt.
- Een schoolorganisatie waar leerroutes zijn voor de zwakste leerling met een leerbeperking, voor de leerbelemmerde leerling met bovengemiddelde intelligentie, voor de leerlingen in het zgn. middengebied, voor de leerling met gedifferentieerde mogelijkheden en voor leerlingen met een stoornis in het autisme spectrum.
- Een schoolorganisatie waar jonge leerlingen niet te snel op een bepaalde leerweg worden gezet.
- Een schoolorganisatie met één pedagogisch basisklimaat.
- Een schoolorganisatie met duidelijke leerlijnen gebaseerd op moderne visies m.b.t. leerpsychologie en orthodidactiek.
- Een schoolorganisatie met competente, betrokken, zich steeds ontwikkelende teamleden.
- Een organisatie met op inhoud sturend management binnen een professionele cultuur.
- Een organisatie die de tijd moet nemen om zijn ideaal schoolconcept te bereiken.

De visie op kennis, vaardigheden en attitude van een goed functionerende leerkracht

A. Pedagogisch handelen.

- De leraar kent zijn leerlingen en ziet het als een uitdaging het beste uit de leerling te halen. Hij stimuleert ze, motiveert en gaat positief en respectvol met hen om. Hij kan met de leerlingen communiceren over wat er van hen verwacht wordt. Hij werkt aan een goede relatie met zijn leerlingen en ondersteunt hun zelfvertrouwen.
- De leraar kan orde en rust in zijn klas scheppen; hij zorgt voor een ordelijk en functionele leeromgeving maar ook voor een veilig basisklimaat waarin leerlingen respectvol omgaan met elkaar.
- De leraar zorgt voor voldoende ondersteuning (structuur) én uitdaging, en een juist evenwicht tussen beide, op de leerling en de situatie afgestemd. Hij stimuleert bij de leerling de ontwikkeling van zelfstandigheid en het nemen van eigen verantwoordelijkheid.
- De leraar kan de pedagogische hulpvraag van zijn leerlingen vertalen in planmatig handelen (aankpak gedrag) en vastleggen in het klassikale en individuele handelingsplan.

B. Vakinhoudelijke kennis

- De leraar kent de op school gehanteerde methoden en leerlijnen, en beschikt over voldoende didactische kennis, strategieën en vaardigheden om deze te onderwijzen.
- De leraar beschikt over theoretische kennis m.b.t. leer- en ontwikkelingsproblemen en schoolt zich hierin permanent bij.

C. Klassenmanagement.

- Het is de taak van de leraar om een zo productief mogelijke leeromgeving te scheppen door de klas goed te “managen”. Onder klassenmanagement wordt verstaan: “Het treffen van maatregelen en voorzieningen voor het creëren en in stand houden van een omgeving waarin instructie en leren zich goed kunnen ontwikkelen”. Voorbeelden hiervan zijn: goede inrichting van de klas, efficiënte organisatie van zelfstandig werken en een goede planning, structurering en coördinatie van activiteiten.
- De leraar legt zijn klassenmanagement vast in een duidelijk, eenduidig, volledig en overdacht groepsplan.

D. Effectief, planmatig en kwantitatief onderwijzen.

- De leraar geeft doelgerichte instructie, en gebruikt zijn leer- en instructietijd volledig en effectief. Hiervoor zijn een goede lesvoorbereiding, gestructureerde lessen en directe instructie die zich kenmerkt door een stap-voor-stap-aanpak van belang.
- De leraar houdt bij instructie en verwerking rekening met niveauverschillen en kindkenmerken.
- De leraar geeft duidelijke uitleg m.b.t. opdrachten, begeleidt de leerlingen als ze aan het werk zijn en geeft extra instructie, c.q. verlengde instructie waar nodig.
- De leraar gaat na wat de leerling geleerd heeft en stemt zijn volgende les hierop af (vastleggen in logboek, groepsmap e.a.).
- De leraar kan de didactische hulpvraag van individuele leerlingen vertalen in planmatig handelen en vastleggen in het individuele handelingsplan.

E. Het bevorderen en begeleiden van zelfstandig leervermogen.

De leraar leert leerlingen zelfstandig te leren. Leerlingen moeten tenslotte zelf leren, leerkrachten kunnen dit leren niet overnemen. Het zelfstandig leervermogen van leerlingen wordt bevorderd wanneer de leerkracht leerlingen helpt en ondersteunt zonder het leren uit handen te nemen. Daarnaast heeft de leerkracht aandacht voor de wijze waarop hij het zelfstandig leren van de leerling kan beïnvloeden en begeleiden. Het gaat hierbij om het bijbrengen van zogenaamde metacognitieve kennis en vaardigheden. Dit is kennis over het eigen leerproces en omvat vaardigheden om dit leerproces te plannen en te evalueren. (Leerkracht is model en doet de manier van denken voor, hij bevordert dat de leerling de denkstrategie ook gaat toepassen).

F. Communicatie.

De leraar werkt niet op een eiland maar communiceert over “zijn werk” met alle betrokkenen. Het heeft een meerwaarde samen te werken aan de zorg voor leerlingen en hierover ook verantwoording af te leggen aan elkaar.

SSOT hanteert voor haar leraren de 7 competenties van de stichting beroepskwaliteit leraren aangevuld met de 2 verdiepingscompetenties van het werkverband opleiding speciaal onderwijs. Op basis van deze 7 competenties vinden de beoordelingsgesprekken plaats.

3.2. Bewaking en verbetering van de kwaliteit.

Binnen kwaliteitszorg is het belangrijk om na te gaan of we de goede dingen doen en of we deze dingen goed doen.

Essentieel hierbij is dat het team en elke individuele leerkracht achter de uitgangspunten en doelstellingen van de school staan, zich verantwoordelijk en betrokken voelen de afgesproken kwaliteit te leveren en positief kritisch te staan t.a.v. kwaliteitsverbeteringen en deze zonedig inbrengen. Een duidelijke en open communicatie en zich kwetsbaar durven opstellen is hierbij van belang.

Instrumenten die wij gebruiken om de kwaliteit te bewaken en te verbeteren:

- Het ondernemingsplan met de veranderparagraaf en het ondernemingsverslag.
- De groepsplanbespreking.
De groepsleraar stelt in overleg met de leraar van de extra groep tweemaal per jaar een plan op waarin hij de organisatie van zijn onderwijs, het leerstofaanbod en de pedagogische aanpak voor zijn groep voorstelt. Behalve een klassikaal deel wat soms gedeeltelijk groepsoverstijgend is, bevat het groepsplan voor elke leerling een individueel handelingsplan en zonedig een specifiek handelingsplan m.b.t. de vakken lezen, schrijven, taal, spelling en rekenen, de pedagogische aanpak en eventuele bijzonderheden. Deze plannen worden met alle betrokkenen en het managementteam van de school besproken en vastgesteld.
- Het ontwikkelingsperspectief.
Het ontwikkelingsperspectief is een dynamisch perspectief waarmee enerzijds het uitstroom perspectief in schoolniveau wordt aangegeven en anderzijds een leerrendementsverwachting in DLE voor de vakken technisch lezen, begrijpend lezen, rekenen en spellen. Het ontwikkelingsperspectief is leidend voor het onderwijsaanbod en wordt bij de vaststelling van het individuele handelingsplan van elke leerling betrokken.
- Het collegiaal overleg tussen groepsleraar en extra leraar, per groep en per bouw.
- De teamvergadering waarin o.m. scholing, implementatie van nieuwe methoden en evaluatie m.b.t. pedagogische en didactische besluiten plaatsvindt.
- Het gebruik van methodegebonden toetsen en methodeoverstijgende toetsen volgens de toetskalender. Een aantal leerlingen doet ook mee aan de C.I.T.O. entreetoets en eindtoets.
- Het Pedagogisch Didactisch Registratie systeem waarin alle toets- en test resultaten, ontwikkelingsperspectieven, en plannen op leerling niveau worden

genoteerd en wat ook de mogelijkheid geeft groepen met elkaar te vergelijken.

- Doorspreken van individuele leerlingen bij het wisselen van groep.
- Terugkoppelingsgesprekken met leerkrachten van de verwijzende basisschool.
- Het psychologisch herhalingsonderzoek en het eindonderzoek.
- Reünie schoolverlaters en terugkoppelingsgesprekken met de brugklascoördinatoren.
- Kritisch omgaan met de informatie verkregen uit bovengenoemde toetsresultaten, herhalingsonderzoeken, eindonderzoeken en terugkoppelingsgesprekken.
- Ouderavonden die niet alleen een informatiefunctie hebben voor de ouders, maar ook voor het team en de individuele leerkracht een bijsturingfunctie kunnen hebben.
- Functionerings, beoordelings en POP gesprekken.
- Maken van beleidsvoornemens vastgelegd in het schoolplan, en stellen van prioriteiten in de beleidsvoornemens.
- Coaching.
- Klassenconsultatie als bewaking van het proces van kwaliteitsverbetering.

Beleidsvoornemens

- De toetsbatterij en de hiermee samenhangende toetskalender en toetsprotocol worden vernieuwd.
- Er worden procedures ontwikkeld om ook aan de opbrengsten op groep en school niveau conclusies te verbinden mbt de schoolontwikkeling.

4. ONDERWIJSKUNDIG BELEID

4.1 Het onderwijs in basisgroep en extra groepen.

De kleuters zijn verdeeld over twee basisgroepen van ± 12 leerlingen. Om zoveel mogelijk aandacht aan elk kind te geven wordt de groepsleraar geassisteerd door de leraarondersteuner.

Het onderwijs is bij voorkeur ontwikkelingsgericht. Dit betekent dat wij het onderwijs zodanig hebben ingericht dat spontane ontwikkelingsprocessen en de eigen initiatieven van leerlingen gestimuleerd worden. Er worden speelse activiteiten geboden die gericht zijn op de emotionele ontwikkeling, de taalontwikkeling, de grove en fijne motoriek, wereldverkenning, expressie, zelfredzaamheid en allerlei functies die de kinderen voorbereiden op het leren lezen, schrijven en rekenen.

De overige leerlingen van onze school worden momenteel verdeeld over drieëntwintig basisgroepen van tien tot achttien leerlingen.

Deze groepen worden niet alleen op basis van leerweg en leerniveau samengesteld.

De volgende aspecten spelen een rol bij de groepssamenstelling:

- welke hulpvraag stelt ons dit kind;
- wat is zijn ontwikkelingsperspectief
- hoe is zijn mentaal niveau;
- hoe is zijn didactisch niveau;
- wat is zijn leeftijd, hoeveel schooljaren heeft hij nog te gaan;
- bij welke leraar zal hij het beste groeien;
- samenstelling van de groep: evenwicht jongens en meisjes, relaties tussen individuele leerlingen en evenwicht in hulpvragen.

Omdat onze groepen niet helemaal te vergelijken zijn met basisschoolgroepen, hebben we ze vogelnamen gegeven.

Omdat er drie verplichte plaatsingsdata zijn, zullen de groepen in de loop van het schooljaar groeien. Hiermee wordt bij de samenstelling van de groepen rekening gehouden. Het is al drie schooljaren nodig geweest midden in het schooljaar een extra groep op te starten.

Om binnen een groep zoveel mogelijk te kunnen differentiëren zijn er behalve de drieëntwintig basisgroepen nog extra groepen. Zij bieden extra mogelijkheden bij het vormen van subgroepen en streaminggroepen. Ze worden ingezet bij de vakken lezen, spellen, rekenen, taal, schrijven en Engels.

De mate van en de manier waarop gedifferentieerd wordt is per vakgebied verschillend.

vakgebied

aanvankelijk lezen/ spellen

technisch lezen

organisatie

in streaming
met inschakeling van de extra groep

in niveaugroepen binnen de groep met
inschakeling van de extra groep

begrijpend lezen	niveaugroepen binnen de groep met inschakeling van de extra groep, in de bovenbouwgroepen van de leerweg leerbelemmerden kan ook gebruik gemaakt worden van streaming met inschakeling van de extra groep
schrijven	niveaugroepen binnen de groep extra groep wordt in een enkel geval ingeschakeld voor remediëring
taal	per groep en voor de hoogste groepen van de leerweg leerbelemmerden in streaming waarbij de extra groep in streaming meedraait.
spellen	niveaus binnen de groep met mogelijkheid tot inschakeling van de extra groep. in de hoogste groepen van de leerbelemmerden: streaming met inschakeling van de extra groep
Engels	in streaming of per groep
rekenen	in streaming georganiseerd in blokken
wereldoriënterende vakken	per groep
verkeer	per groep
muziek- expressie	per groep
lichamelijke opvoeding	per groep
godsdienst/ levensbeschouwing	per groep

Voor de vakken aanvankelijk lezen/ spellen, begrijpend lezen, taal, spellen, Engels en rekenen is binnen het onderwijs per groep of per niveaugroep gekozen voor convergente differentiatie.

Voor de wereldoriënterende vakken wordt uiteraard gedifferentieerd m.b.t. de verwerking.

De groepsleraar maakt samen met de leraar van de extra groep of de leraarondersteuner een klassikaal plan en een individueel plan per leerling en waarin wordt vastgelegd welke ontwikkelingsactiviteiten en/ of welke leerstof op welke wijze het komende half jaar aan de orde komt. Ook wordt aangegeven hoe de pedagogische aanpak van het leergedrag zal zijn en of er interne of externe deskundigen moeten worden ingeschakeld. Het plan wordt vastgesteld op basis van het ontwikkelingsperspectief en de psychologische en didactische gegevens uit het leerlingvolgsysteem, voor startende leerlingen ook op basis van de toelatingsgegevens en de observatie en ervaringsgegevens van de leraren. Om een

doorgaande lijn te waarborgen worden het groepsplan en de individuele plannen twee maal per jaar met het onderwijskundig management van de school besproken en vastgesteld.

Zo nodig wordt voor een leerling ook een specifiek handelingsplan vastgesteld; dit is een plan voor één ontwikkelingsgebied voor een periode van zes tot acht weken.

Beleidsvoornemen

- De school gaat zich verder ontwikkelen op het gebied van interne differentiatie.

4.2 De inhoud van de leer- en vormingsgebieden.

Het onderwijskundig beleid is er op gericht dat het onderwijsaanbod van de school in overeenstemming is met de kerndoelen basisonderwijs (vergelijk Kerndoelen basisonderwijs 1998 OCenW). Voor de individuele leerling geldt echter dat het aangeboden onderwijs mede bepaald wordt door de mogelijkheden van het kind. In de praktijk betekent dit dat niet elke leerling voor alle vakken de kerndoelen zal bereiken en dat dit ook niet voor elke leerling wordt nagestreefd.

Waar de school voor bepaalde leer- en vormingsgebieden naast de kerndoelen nog eigen uitgangspunten heeft en eigen specifieke doelstellingen nastreeft zal dit per gebied worden aangegeven.

4.2.1 Nederlandse taal.

Binnen het gebied Nederlandse taal heeft lezen een hoge prioriteit. Het technisch lezen; verklanken van tekst, is geen doel op zich maar een voorwaarde voor het einddoel lezen met begrip c.q. begrijpend lezen.

Voor dyslectische leerlingen streeft de school de minimale geletterdheid na. Naast remediëren zal soms ook voor compenseren gekozen worden.

Methoden die conform de handleiding gebruikt worden:

Handschrift

Ik en Ko

Klankkast

Veilig Leren Lezen tweede maandversie en Veilig stap voor stap.

Schatkist taal/ lezen

Speciale leesbegeleiding

Lees je wijzer

Door de school ontworpen vragenboekjes bij de AVI bibliotheek

Taalverhaal

Spelling in de lift Plus (leerweg voor leerbeperkte leerlingen)

Taal actief: de spellinglijn. (voor de sterkere spellers van de leerweg voor leerbelemmerde leerlingen)

Taal actief: spelen met zinnen

Voor het spellingonderwijs in de leerweg voor leerbelemmerde leerlingen wordt tevens een eigen leergang gebruikt, gebaseerd op de methodiek van Letterstad en Spellingland met als uitgangspunt spellingpakketten op twee niveaus. Het A-niveau is bestemd voor leerlingen met grote spellingproblemen samengesteld op basis van de minimum frequentielijst voor spellingzwakke kinderen. Het B-niveau voor de overige leerlingen is samengesteld op basis van de gewone woordfrequentielijst.

Voor de leerweg voor leerbepaalde leerlingen wordt geen gebruik gemaakt van een expliciete leerlijn voor begrijpend lezen. Hier wordt volstaan met de aandacht voor begrijpend lezen die geïntegreerd is in de taalmethode Taalverhaal en de door de school zelf ontworpen vragenboekjes bij de AVI bibliotheek.

Methoden die gebruikt worden om over extra oefenstof te beschikken:

Allerlei structuuroefeningen
Flits
Speciale Spellingbegeleiding
AVI leesboekjes voorzien van vragen
Speciale leesbegeleiding aanvankelijk lezen
Estafette
Nieuwsbegrip

Beleidsvoornemen

- Invoeren van compenserende materialen o.a. Kurzweil
- Vernieuwing van de spelling leerlijn
- Vaststellen van de indicatoren voor een doorgaande lijn met betrekking tot het lees- en spellingonderwijs

4.2.2 Engelse taal.

Het onderwijs in de Engelse taal wordt gegeven conform de methode Junior voor de leerweg voor leerbelemmerde leerlingen en de methode Early Start voor de leerweg voor leerbepaalde leerlingen.

Beleidsvoornemen:

- Wij gaan ons oriënteren op een gezamenlijke leerlijn Engels voor de hele school.

4.2.3 Rekenen/wiskunde.

Het onderwijs in rekenen/ wiskunde is erop gericht, dat de leerlingen: verbanden kunnen leggen tussen het onderwijs in rekenen/ wiskunde en hun dagelijkse leefwereld;

basisvaardigheden verwerven, eenvoudige wiskundetaal begrijpen en toepassen in praktische situaties;
eigen onderzoek en redeneerstrategieën ontwikkelen en deze in eigen woorden beschrijven en gebruiken;
reflecteren op eigen wiskundige activiteiten en de resultaten daarvan op juistheid controleren.

Gebruikte methodieken:

Schatkist rekenen voor kleuters.

Ik en Ko rekenen.

Rekenkastje

Pluspunt. (basismethode voor de leerweg voor leerbelemmerde leerlingen)

Alles Telt. (basismethode voor de leerweg voor leerbeperkte leerlingen)

De methoden Pluspunt en Alles Telt worden in principe volgens de handleiding gebruikt maar in de praktijk is het nodig gebleken tussenstappen in te lassen; het gaat dan vooral om meer instructie en oefenstof in het kader van diagnostisch onderwijzen. Hiervoor wordt het PARWO materiaal, Maatwerk en Software van Ambrasoft en de methode Pluspunt gebruikt.

Getal & Ruimte (deze wiskundemethode wordt gebruikt voor meer begaafde leerlingen die de basisschoolleerstof reeds beheersen)

Beleidsvoornemens

- Vaststellen van de indicatoren voor een doorgaande lijn met betrekking tot het rekenonderwijs.
- Kiezen voor een gezamenlijke basismethode voor beide leerwegen.

4.2.4 Oriëntatie op mens en wereld.

De oriëntatie op mens en wereld is er op gericht de kinderen stap voor stap de wereld om zich heen te leren kennen. In de kleutergroepen wordt hiervoor gewerkt aan de hand van eigen projecten en belangstellingshoeken waarbij zo veel mogelijk echt materiaal wordt gebruikt.

In de overige onderbouwgroepen wordt gewerkt aan de hand van thema's, bovendien wordt een begin gemaakt met de vakken aardrijkskunde, geschiedenis, kennis der natuur en gezond gedrag, en bevordering van sociale redzaamheid en verkeer.

In de middenbouw en de eindgroepen wordt vooral vakkengesplitst gewerkt.

Er wordt gewerkt met de volgende methoden:

- De wereld rond
- Wijzer door de tijd groep 5 t/m 8
- Leefwereld groep 3 t/m 8
- De wereld dichtbij groep 5 t/m 8
- Klaar over/ Stoepie en Claxon groep drie t/m groep zeven.

Verder wordt er gebruik gemaakt van schooltelevisielessen: nieuws uit de natuur, teleshop, t.v. weekjournaal en de werkboeken: oefenen voor het schoolverkeersexamen.

De school doet ook mee aan het landelijk verkeersexamen.

“Westerwel leren in” relatie tot wereldverkenning.

Bij de vernieuwing van het onderwijs in de wereldoriënterende vakken hebben wij ons voorgenomen hier ook “het nieuwe leren” / “Westerwel leren” in te betrekken. De concrete keuze van de methodes “De wereld dichtbij”, “Leefwereld” en “Wijzer door de tijd” zijn o.a. gebaseerd op dit voornemen.

“Westerwel leren” is actief en adaptief leren, niet alleen het opdoen van kennis is van belang maar ook het leerproces; de leerlingen moeten leren “leren”. De leraar heeft hierbij een belangrijke sturende rol, hij creëert de optimale leeromgeving om actief en adaptief te leren.

Actief leren.

- Leerlingen moeten worden uitgedaagd om initiatief te nemen (versus consumeren).
- Meer gericht op inzicht en leren leren dan op feitenkennis.
- Metacognitie gekoppeld aan voordoen/nadoen.
- Structuur brengen in kennis en handelen van leerlingen.
- Voorkennis activeren.
- Koppelen aan eigen leefwereld.
- Zelfstandig waar mogelijk en sturend waar nodig.

Adaptief leren.

- Rekening houden met algemene kindkenmerken en de verschillen tussen leerlingen onderling. Verschillende cognitieve leertypes vragen om verschillende werkvormen.
- Rekening houden met interesses van leerlingen.
- Leraar moet zorgen voor succeservaringen, komend vanuit het kind.
- Diepgang bewaken.
- Differentiëren in werkvormen en mogelijkheid bieden tot verdieping voor leerlingen die dit aankunnen.

Taak van de leraar.

- SBO leraar blijft in de hoofdrol. Hij heeft een leidende en sturende rol.
- De leraar moet het kind actief, nieuwsgierig, betrokken en gemotiveerd maken in zijn rol als coach en in de rol van instructeur.
- De leraar moet vaste structuren los durven, willen en kunnen laten. Hij moet allerlei werkvormen goed voorbereid uitproberen. Bij het voorbereiden van een thema wordt ook het klassenmanagement meegenomen.
- In de implementatieperiode worden lessen/thema's in groepen voorbereid. Zowel bij de voorbereiding als bij de evaluatie is intervisie belangrijk (voor de toekomst per thema draaiboek maken).

Werkvormen.

- Directe instructie/leergesprekken/kringsprek/zelfstandig werken/groepswerk.
- Opdoen van informatie middels, lezen, luisteren, “zien” en experimenteren.
- Inschakelen van media; video, literatuur, internet maar ook “verhalen” van de leerkracht.

- 'Samen leren' waarbij de meerwaarde ligt bij het leren van elkaar, en het accepteren en het waarderen van elkaar. Elke leerling kan een eigen passende taak hebben in een groepsopdracht.
- Gebruik maken van wandborden en tentoonstellingen.

Beleidsvoornemens

- De methoden Wijzer door de tijd, Leefwereld en De wereld dichtbij worden (verder) geïmplementeerd in de leerweg voor leerbeperkte leerlingen.
- Er wordt een kwaliteitskaart ontwikkeld voor exploratief en interactief leren.
- De methoden Leefwereld en De wereld dichtbij moeten binnen de leerweg MLK verder geïmplementeerd worden.
- We gaan het onderwijsaanbod voor meer begaafde leerlingen verrijken.

4.2.5 De musisch-expressieve vakken.

De musisch-expressie activiteiten zijn er op gericht:

- bij de leerlingen kennis, techniek en vaardigheden te ontwikkelen die hun de mogelijkheid geven hun gedachten, gevoelens en waarnemingen op een persoonlijke creatieve manier te uiten.
- de leerlingen van musisch-expressie activiteiten te laten genieten.
- de leerlingen kennis te laten maken met kunstvormen.

Van de musisch-expressie activiteiten moet ook een compenserende werking uitgaan voor leerlingen die veel problemen hebben met de instrumentele vaardigheden.

De invulling van de musisch-expressieve vakken wordt vooral bepaald door de eigen inbreng en creativiteit van de leerkracht. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de methoden In beeld brengen – tekenen, In beeld brengen - handenarbeid, Muziek moet je doen, Tekenvaardig, Handvaardig, Beeldvaardig, televisielessen en verschillende liedboeken. De groepsleraar stelt hiervoor een portfolio samen
De school doet ook mee aan het kunstproject BISK.

Beleidsvoornemens

- Het contract met BISK loopt in 2011 af, de school gaat zich oriënteren op een nieuw kunstaanbod.
- De school gaat zich verder oriënteren op de inbedding van techniek in het onderwijsaanbod.

4.2.6 Lichamelijke opvoeding.

Het vak lichamelijke opvoeding wordt verzorgd door de vakleraar en de groepsleraar. De vakleraar geeft aan elke groep, behalve de kleutergroep tenminste één gymles.

De vakleraar stelt op basis van de kerndoelen een jaarplan en een vakwerkplan samen.

Hiervoor maakt hij o.m. gebruik van de volgende bronnen:

- Spelend en oefenend leren spelen.
- Lichamelijke opvoeding op de nieuwe basisschool.

- Info mappen A.L.O. m.b.t. alle domeinen van de lichamelijke oefening.
- Diverse spelenboeken.

De vakleraar laat in zijn eigen gymlessen alle aspecten van de lichamelijke opvoeding aan de orde komen. De groepsleraar richt zich vooral op spelactiviteiten en activiteiten waarbij weinig materiaal gebruikt wordt.

De leraar van de kleutergroep richt zich op de volgende aspecten van het bewegingsonderwijs: gymnastiek, spel en bewegen op muziek. De activiteiten worden voornamelijk uitgevoerd in het speellokaal.

4.2.7 Godsdienst/Levensbeschouwing.

Uitgangspunten

- De ervaringen van kinderen zijn van fundamentele betekenis.
- In onze maatschappij heeft de rationalistische en technische kijk op wereld zo zeer de overhand dat verwondering, openheid en ontvankelijkheid ondergesneeuwd dreigen te worden.
- Ontwikkeling en groei op levensbeschouwelijk terrein, zowel affectief als cognitief, wordt bevorderd wanneer de kinderen leren niet alleen 'autocentrisch' maar ook 'allocentrisch' waar te nemen.

Algemeen doel

Leerlingen ontwikkelen zich op levensbeschouwelijk gebied. Die ontwikkeling vindt plaats doordat de leerlingen in contact komen met vier domeinen:

1. De vragen bij situaties en ervaringen die raken aan de grenzen van het bestaan.
2. De brede, christelijke tradities waarin mensen op uiteenlopende wijzen aan die vragen een eigen kleur hebben gegeven en hun ervaringen hebben geïnterpreteerd als signalen van God.
3. De pluriforme uitingen van de islam en humanistische tradities en de maatschappelijke tendensen.
4. De communicatie die bij de voorafgaande drie domeinen van wezenlijke betekenis is.

De algemene doelstelling wordt gerealiseerd door levensvisies te zien als "manieren van omgaan met levensvragen". Basisideeën van levensvisies komen tot uiting via communicatievormen, zoals metaforen, beelden, verhalen, rituelen, symbolen, normen en gebruiken. Uitgangspunt hierbij is de wijze waarop de eigen levensbeschouwelijke traditie vanuit een hedendaagse en kritische wijze hiermee omgaat.

Voor de kleuters:

- een intuïtieve aanpak
- leerlingen komen tot vragende verwondering
- deze benadering sluit aan bij het eerste domein van het algemeen doel

Voor de onderbouw:

- een eerste (nog impliciet blijvende) ordening in de vele 'wonderlijke' vragen.

Voor de middenbouw:

- een eerste confrontatie met de manier waarop christenen, moslims en humanisten levensvragen inkleuren en hoe binnen de heersende maatschappelijke tendensen hiermee wordt omgegaan.

Voor de eindgroepen:

- een nadere explicitering en verdere verdieping.
- uitdrukkelijke aandacht aan het in gesprek gaan met de eigen visie van de leerling.

Het materiaal

- richt zich vooral op het ontwikkelen van verwondering en vragen stellen.
- krijgt vorm in projecten aangereikt door Sol, Leefstijl, prentenboeken en kinderbijbels.
- besteedt uitdrukkelijk aandacht aan het multiculturele levensbeschouwelijke pluriforme karakter van onze maatschappij.

M.b.t. het vak godsdienst/levensbeschouwing worden wij begeleid door Sol.

4.2.8 Leerstofoverstijgende leer- en vormingsgebieden.

De sociaal emotionele ontwikkeling.

De sociaal emotionele ontwikkeling is gericht op:

Het ontwikkelen van sociaal gedrag zoals:

- het willen, durven en kunnen omgaan met de ander, zowel medeleerlingen als volwassenen;
- het respectvol omgaan met de ander; handelen naar algemeen geaccepteerde normen en waarden;
- durven uitkomen voor je eigen standpunt, of steun geven aan iemand in de groep met een afwijkend standpunt;
- rekening houden met gevoelens van anderen;
- nemen van verantwoordelijkheid.

Het ontwikkelen van een reëel positief zelfbeeld zoals:

- hebben van zelfvertrouwen;
- je eigen mogelijkheden kunnen inschatten;
- kunnen omgaan met en accepteren van je eigen mogelijkheden en beperkingen;
- gedragsimpulsen kunnen beheersen;
- jezelf durven zijn en voor jezelf durven opkomen.

Voor de sociaal emotionele ontwikkeling wordt door de hele school het programma Leefstijl gevolgd. De school wil bovenstaande doelstellingen ook bereiken door het pedagogisch basisklimaat en door de per leerling vastgestelde specifieke aanpak vastgelegd in het individueel handelingsplan. Aan oudere leerlingen met een stoornis in het spectrum van autisme wordt ook psycho educatie gegeven.

De ontwikkeling van leergedrag.

De ontwikkeling van 'leergedrag' is gericht op *het verbeteren van de concentratie, motivatie en het doorzettingsvermogen, het ontwikkelen van taakgerichtheid, taak-aanpak, taakspanning en planmatig werken, het ontwikkelen van leerstrategieën en vaardigheden zoals:*

- het kunnen stellen van gerichte vragen;
- feiten en meningen kunnen onderscheiden;
- samenwerken en overleggen om tot oplossingen te komen;
- achteraf kunnen beoordelen of de gevonden oplossing en de gebruikte strategie goed was.

Voor het ontwikkelen van leergedrag worden geen specifieke programma's gebruikt. De school wil deze doelstellingen bereiken door het pedagogisch basisklimaat, de gehanteerde didactische werkvormen en het werken volgens groepsplannen en individuele plannen waarin ook de aanpak m.b.t. het leergedrag aandacht krijgt.

De spelontwikkeling.

Kleuter zijn en spelen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Spel is doel en middel, de kwaliteit van het spel is hierbij belangrijk. Bij kleuters zien wij dat de spelontwikkeling om speciale en doelgerichte begeleiding vraagt.

Voor de spelontwikkeling maken wij o.m. gebruik van het programma speciale spelbegeleiding van Luc Koning en van de principes van "Basisontwikkeling" en "Ervaringsgericht onderwijs".

De vak- en vormingsgebieden en de computer.

De computer wordt door alle leerlingen van de school gebruikt en richt zich op:

- de verwerking van de oefenstof bij de verschillende vakgebieden,
- orthodidactische ondersteuning (leesprogramma's),
- computervaardigheden,
- spelactiviteiten.

Er zijn voor elke groep tenminste twee computers beschikbaar, en in elke lesruimte t.b.v. extra groepen tenminste één computer. Bij de keuze van software gaat de voorkeur uit naar software die behoort bij de door de school gebruikte methoden.

4.3 De zorg voor de leerlingen.

Het ontwikkelingsperspectief

De school stelt tijdens het intake onderzoek op basis van dossieranalyse en eigen aanvullend onderzoek de mogelijkheden en beperkingen van iedere leerling vast. Vanaf een didactische leeftijd van 20 wordt ook een ontwikkelingsperspectief vastgesteld. Het ontwikkelingsperspectief geeft het te verwachten uitstroomniveau aan en het te verwachten onderwijsrendement in DLE voor de vakken technisch lezen, begrijpend lezen, spellen en rekenen en is leidend voor het onderwijsaanbod van de leerling.

De school volgt of de leerling zich ontwikkelt conform het ontwikkelingsperspectief

en maakt naar aanleiding hiervan beredeneerde keuzes.
Tenminste éénmaal per jaar stelt de school voor iedere leerling vast of de ontwikkeling gunstiger, conform of ongunstiger verloopt dan in het ontwikkelingsperspectief is aangegeven. Op basis hiervan handhaaft de school het perspectief of stelt zij dit naar boven of naar beneden bij.

Het ontwikkelingsperspectief wordt in het PDR aangemaakt op basis van de intelligentie en de toetsresultaten. Het wordt bijgesteld op basis van belemmerende en stimulerende factoren. Het geeft een prognose van het leerquotiënt én DLE voor de vakken lezen, spellen, rekenen en begrijpend lezen en het verwachte uitstroomniveau. Wanneer de leerling nieuw is op school zijn er onvoldoende toetsgegevens om in het ontwikkelingsperspectief ook al een DLE bij uitstroom aan te geven. Dit gebeurt pas nadat er voldoende eigen toetsgegevens aanwezig zijn maar in ieder geval binnen één jaar.

Het cyclisch proces van observatie/toetsing/planning en onderwijs

Op onze school zijn alle leerlingen, leerlingen met speciale onderwijsbehoeften, op het moment dat zij dit niet meer zijn worden zij teruggeplaatst in het regulier basisonderwijs. Zij worden daarom intensief begeleid en gevolgd om aan hun leer- en ontwikkelingsbehoeften een optimaal antwoord te kunnen geven. Het halfjaarlijks cyclisch proces van observatie, toetsing, gesprekken met ouders, planning en onderwijs kan als volgt worden weergegeven:

Bestudering dossier.

Pedagogisch didactisch intakeonderzoek.

Opstellen van een voorlopig ontwikkelingsperspectief.

Observatie en zonodig toetsing tijdens de eerste schoolweken.

Vaststellen van de pedagogisch didactische behoefte van de groep.

Opstellen/bespreken/bijstellen en vaststellen van het klassikaal plan; het klassenmanagement. Dit alles gerelateerd aan de ontwikkelingsdoelen voor het lopende semester.

Opstellen/bespreken, bijstellen en vaststellen van de individuele plannen en waar nodig de specifieke handelingsplannen..

Periode van pedagogisch didactisch handelen.

Toetsing en observatie.

Oudergesprekken.

Evaluatie klassikaal plan en individueel plan.

Opstellen/bespreken/vaststellen van nieuw klassikaal en individueel plan.

Waar mogelijk aanscherpen en zo nodig bijstellen van het ontwikkelingsperspectief

- De adjunct directeur / tevens IB'er doet het intake onderzoek, bestudeert het dossier en stelt een voorlopig ontwikkelingsperspectief vast.
- Het ontwikkelingsperspectief wordt door de adjunct directeur in het PDR gezet na de bespreking van het KHP.
- De adjunct directeur levert de betrokken leraren de start informatie van de individuele leerlingen aan en de startinformatie voor de groep: groepsindeling, streaming, subgroepen, klassenmanagement, leerstofaanbod, ontwikkelingsperspectieven en de ontwikkelingsdoelen in DLE voor het komende schooljaar.
- De betrokken leraren schrijven het KHP en het IHP en zorgen na de bespreking, bijstelling en vaststelling ook voor de definitieve versie.
- Bij de vaststelling van het KHP en het IHP zijn het ontwikkelingsperspectief en de daar van afgeleide ontwikkelingsdoelen in DLE leidend voor het onderwijsaanbod.
- De ontwikkelingsdoelen per semester, afgeleid van het ontwikkelingsperspectief worden (bij de opmerkingen) in het IHP vermeld en zijn leidend voor het leerstofaanbod.
- Het ontwikkelingsperspectief is een dynamisch perspectief en wordt jaarlijks besproken en zonodig bijgesteld op basis van nieuwe gegevens. (psychologisch onderzoek, leervorderingen, nieuwe belemmerende of stimulerende factoren.
- Het ontwikkelingsperspectief wordt met de ouders besproken na de intake, tijdens ouderavonden en bij de bespreking van een psychologisch onderzoek.
- Het plannen van ontwikkelingsdoelen in DLE geldt voor de ontwikkelingsgebieden technisch lezen, begrijpend lezen, rekenen en spellen en worden in het algemeen elk semester vastgesteld. Wanneer er op basis van het ontwikkelingsperspectief sprake is van beperkte vooruitgang die moeilijk te meten is worden de ontwikkelingsdoelen in een jaar uitgedrukt.
- Voor een aantal leerlingen wordt ook een specifiek handelingsplan opgesteld dit is een plan voor één ontwikkelingsgebied.

De begeleiding van leerlingen met leerling-gebonden financiering

De school heeft een Zorg Coördinatie Team waar leerlingen met LGF en andere leerlingen die intensieve zorg vragen, worden besproken. Voor alle leerlingen met LGF geldt dat ze minimaal tweemaal per schooljaar besproken worden in een groot overleg waarbij naast de ouders, de groepsleerkracht, de IB'er en de ambulante begeleider betrokken zijn. Tijdens dit overleg worden werkafspraken gemaakt voor de komende periode en vastgelegd in het begeleidingsplan en waarnodig ook in een specifiek handelingsplan. Voor leerlingen met een stoornis in het spectrum van autisme zijn de volgende voorzieningen gecreëerd:

- visualisering
- psycho-educatie
- begeleid spel
- verrijking van de leerstof voor de meer begaafde leerling.

Beleidsvoornemens:

- Verder ontwikkelen van de expertise ASS middels scholing op het gebied van taal en communicatie, intervisie en good practice.
- Invoeren van een doorgaande lijn visualisering voor de hele school.

- Het zorg coördinatie team gaat meer eenheid brengen in de procesbewaking van het planmatig werken met LGF leerlingen.

De begeleiding van de overgang leerweg jonge risico leerlingen naar een andere leerweg

Tijdens de periode in de kleutergroep neemt, naast onderwijs, observatie een belangrijke plaats in. Deze observatie is er o.m. opgericht een gefundeerd advies te geven m.b.t. het onderwijs na de kleuterperiode. Zonodig wordt hiervoor extra psychologisch onderzoek gedaan. Moet er een schoolwisseling volgen, dan wordt de leerling uitvoerig met de nieuwe school besproken, en wordt een onderwijskundig rapport opgesteld.

De terugplaatsing naar het regulier basisonderwijs

Bij elke leerling-bespreking komt steeds de vraag aan de orde of speciaal basisonderwijs nog langer geïndiceerd is. Ligt regulier basisonderwijs binnen de mogelijkheden, dan wordt met de ouders overlegd welke basisschool zij eventueel voor hun kind gaan kiezen. Hierna volgt een gesprek met die basisschool m.b.t. hun bereidheid en hun mogelijkheden om deze leerling op te vangen. Gaat de basisschool met de terugplaatsing akkoord, dan volgt een stapsgewijze in groei. De school voor speciaal basisonderwijs begeleidt dit proces, sociaal emotioneel en didactisch. Als de leerling volledig ingegroeid is in het regulier basisonderwijs, blijft de school voor speciaal basisonderwijs zo nodig nog één jaar begeleiden. Bij definitieve wisseling van school wordt een onderwijskundig rapport opgesteld. Om terugplaatsing naar het reguliere basisonderwijs te bevorderen worden door de PCL ook aan tijdgebonden beschikkingen afgegeven

De begeleiding van de overgang naar het voortgezet onderwijs

In november worden de ouders van de leerlingen van de eindgroepen uitgenodigd voor een informatieavond m.b.t. schoolverlating. Op deze avond wordt de door de school gevolgde procedure en de structuur van het voortgezet onderwijs geschetst. Deze informatie wordt ook in brochurevorm aangereikt.

De schoolverlaters onderzoeken bestaan tenminste uit een psychologisch groeps-onderzoek. Nadat de onderzoeken zijn afgerond wordt door de directie, de groeps-leraar, en de psycholoog een gefundeerd advies opgesteld.

Wanneer de ouders een definitieve keuze hebben gemaakt en hun kind bij het vervolgonderwijs hebben aangemeld, worden de leerlingen door de groepsleraar en/of de bovenbouwcoördinator uitvoerig met de desbetreffende school besproken, tevens wordt een onderwijskundig rapport gemaakt.

Voor alle leerlingen die de school verlaten, geldt dat ze gedurende de eerste twee jaar door onze school gevolgd worden. In problematische situaties proberen wij oplossingen aan te dragen.

4.4. De Schooltijden.

In jaargroep 1 en 2 wordt per schooljaar minimaal 915 uur les gegeven.
In jaargroep 3 t/m 8 wordt per schooljaar minimaal 960 uur les gegeven.
Het totaal aan lesuren van groep 1 t/m groep 8 wordt hiermee 7590 uur.

De lestijden worden als volgt over de week verdeeld:

Maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag:	Woensdag:
08.45 uur - 10.30 uur lestijd	08.45 uur - 10.30 uur lestijd
10.30 uur - 10.45 uur pauze	10.30 uur - 10.45 uur pauze
10.45 uur - 12.15 uur lestijd	10.45 uur - 12.30 uur lestijd
12.15 uur - 13.00 uur pauze	
13.00 uur - 15.00 uur lestijd	

Buiten de vakantie weken hebben de kleuters 8 vrije vrijdagen.

5. HET PERSONEELSBELEID

Het personeelsbeleid van de Stichting Scholen Speciaal Onderwijs Tilburg is vastgelegd in het meerjaren beleidsplan en het organisatieboek van de stichting.

In dit hoofdstuk willen wij aandacht schenken aan de schoolspecifieke invulling van het personeelsbeleid: het taakbeleid en het scholingsbeleid.

Het taakbeleid.

- Na overleg met de individuele leraren wordt door de directie van de school het taakbeleid m.b.t. *de lesgevende taken* vastgesteld en tijdens de teamvergadering besproken. Uitgangspunten zijn:
de juiste man/vrouw op de juiste plaats waarbij gestreefd wordt naar brede inzetbaarheid;
in principe niet meer dan twee leraren in één groep inclusief invulling compensatieverlof.
De beginnende leraar wordt in zijn lesgevende taken gecoacht.
- Voor taken als M.T.-lid, I.C.T.-er, interne vertrouwenspersoon en ambulante begeleider worden individuele leraren door de directie gevraagd. Leraren kunnen uiteraard hun ambitie hiervoor kenbaar maken.
- Voor de taak van M.R.-lid en G.M.R.-lid stelt het personeelslid zich verkiesbaar.
- De overige *niet lesgevende taken* worden door de directie geïnventariseerd. Aan het begin van elk schooljaar kan elke leraar aangeven waar zijn voorkeuren liggen. Binnen de kaders van het taakbeleid op bestuursniveau wordt door de directie een voorstel gemaakt waarin de diverse taken over de onderwijsgevendenden worden verdeeld. Tijdens de teamvergadering wordt de verdeling vastgesteld.
- De taken van het niet onderwijzend personeel zijn inherent aan hun functie en worden door de directie met de verschillende disciplines afzonderlijk besproken.

Het scholingsbeleid.

Uitgangspunt voor het scholingsbeleid zijn de persoonlijke ontwikkelingsplannen en scholing op teamniveau in relatie tot de schoolontwikkeling.

Het persoonlijk ontwikkelingsplan komt als volgt tot stand:

- Reflectie m.b.t. ontwikkelingsdoelen en ontwikkelingsactiviteiten.
- Gesprek met de directie met als uitgangspunt de eigen wensen, ambities, carrièreplanning en ontwikkelingsdoelen enerzijds (neerslag van de reflectie) en de visie van de school m.b.t. de persoonlijke ontwikkelingsdoelen anderzijds.
Voor de school zijn uitgangspunt voor de ontwikkelingsdoelen:
het werkgedrag in relatie tot 'een goede SBO-leraar' (vergelijk hoofdstuk 3.1 pag. 7 e.v.), ambities en carrièreplanning en competentie management, in te vullen taken voor de toekomst mede gerelateerd aan Passend Onderwijs, voldoen aan de eisen van de wet BIO.
Het gesprek resulteert in een persoonlijk ontwikkelingsplan.

Het P.O.P. wordt schriftelijk vastgelegd en is specifiek, planmatig, concreet, haalbaar, toetsbaar, tijdgebonden en realistisch.
Gesprekken kunnen/zullen zich herhalen en P.O.P.'s blijven in ontwikkeling.

Scholing op teamniveau

Parallel aan de schoolontwikkeling vindt tijdens de teamvergaderingen en studiemiddagen scholing op teamniveau plaats. Aan het begin van elk schooljaar wordt vastgesteld waarop deze scholing zich zal richten. Het schoolplan is hierbij richtinggevend.

Scholing op bovenschools niveau

Bovenschools worden de volgende scholingen aangeboden:

Modulaire scholing vraag gestuurd,
Scholing voor functiegroepen,
Opleiding HBO Master –Sen via OSO
Magistrum.

6. HET FINANCIËEL BELEID

Het bevoegd gezag ontvangt financiën op basis van het leerlingenaantal middels lumpsum financiering, en op basis van dienstverlening aan het Samenwerkingsverband W.S.N.S., en op basis van het aantal LGF-leerlingen.

De schooldirectie schrijft jaarlijks een ondernemingsplan waarin het functiehuis en het veranderbeleid zijn beschreven. Het ondernemingsplan bevat ook een taakstellende begroting.

Het bevoegd gezag kent financiën toe op basis van het ondernemingsplan gerelateerd aan het lumpsum budget met ruimte voor reserveringen en overhead. Een en ander wordt uitvoerig beschreven in: 'kaderbrief voor het opstellen ondernemingsplan en begroting' en het beleidsplan van S.S.O.T.

Sponsoring

Ten aanzien van sponsoring voert de school het volgende beleid: de school wordt niet gesponsord en dat is ook niet de bedoeling.

Ouderbijdrage

Aan de ouders wordt door de oudercontactgroep een vrijwillige ouderbijdrage gevraagd. Voor het overblijven m.n. het gebruik van thee en melk, het kamp en het schoolreisje betalen de ouders een onkostenvergoeding. Een en ander staat in de schoolgids beschreven.

FORMULIER “Instemming met schoolplan”

School: _____

Adres: _____

Postcode/plaats: _____

Verklaring

Het bevoegd gezag van bovengenoemde school heeft het

van _____ tot _____ (datum)*)

geldende schoolplan van deze school vastgelegd.

Namens het bevoegd gezag,

_____ (plaats)

_____ (datum)

_____ (handtekening)

_____ (naam)

_____ (functie)

*) maximaal vier jaar

FORMULIER “Instemming met schoolplan”

School: _____

Adres: _____

Postcode/plaats: _____

Verklaring

Hierbij verklaart de medezeggenschapsraad van bovengenoemde school in te stemmen met het

van _____ tot _____ (datum)*)

geldende schoolplan van deze school vastgelegd.

Namens de MR,

_____ (plaats)

_____ (datum)

_____ (handtekening)

_____ (naam)

_____ (functie)

*) maximaal vier jaar